

Skadestånd och köparens avtalsbrott

Skadestånd

Skadestånd är en central påföljd i både KöpL och KKL. Det syftar till att ersätta den ekonomiska skada som avtalsbrottet orsakat köparen.

Enligt KöpL 27 § (dröjsmål) och 40 § (fel) är utgångspunkten att säljaren ska ersätta all skada som köparen lider på grund av avtalsbrottet. Ansvar bygger på det så kallade kontrollansvaret. Säljaren kan undgå skadestånd om han visar att avtalsbrottet beror på ett hinder utanför hans kontroll, som han inte skäligen kunde förväntas räkna med vid avtalets ingående och inte heller skäligen kunde undvika eller övervinna. Det handlar alltså om omständigheter som naturkatastrofer, plötsliga exportförbud eller liknande force majeure-situationer.

"Force majeure"

Begreppet force majeure är franska och betyder ungefär "större kraft". Det används i juridiken för att beskriva händelser som ligger helt utanför en parts kontroll, och som gör det omöjligt eller orimligt svårt att fullgöra avtalet.

Typiska exempel: naturkatastrofer (översvämning, jordbävning), krig, strejker, myndighetsingripanden, exportförbud, pandemier.

I Köplagen ryms detta under säljarens kontrollansvar: säljaren kan slippa skadestånd om avtalsbrottet beror på en sådan extraordinär situation som han inte kunnat förutse, undvika eller övervinna.

Köparens avtalsbrott

Precis som säljaren kan begå avtalsbrott kan även köparen göra det, oftast genom att inte betala i tid eller inte medverka till köpet.

I KöpL 49 § framgår att säljaren har rätt till olika påföljder om köparen inte fullgör sina skyldigheter. Dessa påföljder är spegelvända i förhållande till köparens rättigheter vid säljarens avtalsbrott.

Säljaren kan enligt KöpL 50-52 §§ kräva betalning, hålla inne varan eller i vissa fall häva köpet. För att säljaren ska få häva krävs att köparens avtalsbrott är av väsentlig betydelse för säljaren (54 §). Säljaren kan dessutom begära skadestånd för ekonomiska förluster, med samma kontrollansvar som gäller köparens rätt till skadestånd (57 §).

En viktig regel är säljarens detentionsrätt (10 §). Det innebär att säljaren får hålla inne varan tills köparen betalar. Om varan redan är skickad men inte utlämnad kan säljaren stoppa leveransen hos transportören, så kallad stoppningsrätt (61 §).

From:

<https://juridik.kristiansen.nu/> - **Juridik på gymnasiet**

Permanent link:

<https://juridik.kristiansen.nu/doku.php?id=kopratt:ovrigt>

Last update: **2025/10/01 08:27**

